

בש"פ 4463/19 - פלונית נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 4463/19

לפני:

כבוד השופטת ע' ברון

המבקשת:

פלונית

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשת רשות לערור על החלטת בית המשפט
לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים מיום
30.6.2019 (כבוד השופט א' כדורי) ב-עמ"י
66751-06-19 ו-66543-06-19

בשם המבקשת:

עו"ד דותן דניאלי; עו"ד רעות רוזנר

החלטה

1. לפניי בקשה למתן רשות לערור לפי סעיף 53(א1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 על החלטת בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים מיום 30.6.2019 (כבוד השופט א' כדורי) ב-עמ"י 66751-06-19 ו-66543-06-19 (להלן: בית המשפט המחוזי). במסגרתה, התקבל ערר שהגישה המשיבה על החלטת בית משפט לנוער בבית משפט השלום בירושלים מיום 30.6.2019 (כבוד השופט א' ביאלין) ב-עמ"י 52829-06-19 (להלן: בית משפט השלום). בהחלטתו ביטל בית המשפט המחוזי את שחרורה של המבקשת לחלופת מעצר וחלף זאת הורה על הארכת מעצרה עד למחר, יום 2.7.2019, בשעה 12:00.

רקע עובדתי

עמוד 1

2. המבקשת, קטינה בת 16 שנים ו-11 חודשים המצויה בחודש הרביעי להריונה, נעצרה ביום 24.6.2019 בחשד לביצוע עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, סחר בקטין לשם זנות, אימים ותקיפה. בדיון שנערך באותו יום לפני בית משפט השלום, ביקשה המשיבה את הארכת מעצרה של המבקשת ב-10 ימים. בית משפט השלום קבע כי עולה חשד סביר לביצוע עבירות הסרסרות, התקיפה והאימים אם כי לא ניתן לאמוד את היקף מעשה הסרסרות; וכי חלק מפעולות החקירה שאותן מתעתדת המשיבה לבצע ניתנות לשיבוש. משכך, ובשים לב לגילה של המבקשת ולהריונה, הוחלט על הארכת מעצרה ביומיים עד ליום 26.6.2019.

המבקשת הגישה ערר לבית המשפט המחוזי בטענה כי צורכי החקירה אינם מחייבים המשך מעצרה וביקשה להשתחרר לחלופת מעצר בבית אימה. בהחלטה מיום 25.6.2019 נדחה הערר שהגישה המבקשת ונקבע כי עולה חשד סביר ברמה גבוהה לביצוע העבירות המיוחסות לה וכי המסוכנות הנשקפת מן המבקשת היא ברורה מאלה. עוד הובהר במהלך הדיון כי לא הוצגה חלופת מעצר מספקת, שכן "לאור מה שעולה מחומר החקירה, בית אימה של העוררת (המבקשת, ע"ב) אינו בא בחשבון כחלופה".

3. ביום 26.9.2019 ביקשה המשיבה להאריך את מעצרה של המבקשת ב-6 ימים נוספים וזאת לצורך המשך ביצוע פעולות חקירה. במהלך הדיון לפני בית משפט השלום נשמעו גם אימה ואחותה של המבקשת, בת 19.5, שביקשו לשחרר את המבקשת לחלופת מעצר בבית סבתה תחת פיקוחן. בית משפט השלום קבע כי הראיות הנוספות שהוצגו מחזקות את החשד הקיים בעבירת סרסרות, ואולם בשלב זה אין חולק כי החשד הוא שהעבירה בוצעה כלפי קטינה אחת בלבד. עוד נקבע כי חלק מפעולות החקירה שביקשה המשיבה לבצע הן פעולות בנות שיבוש שמצדיקות מעצר; וכי לנוכח טיב העבירות שמיוחסות למבקשת קיימת גם עילת מעצר של מסוכנות. בית משפט השלום קבע כי אמנם נכון לבחון את שחרורה של המבקשת לחלופת למעצר לנוכח העובדה כי החשד לעבירת הסרסרות לא התחזק ביחס לקטינות נוספות, אך כי לא ניתן לשחררה לחלופה שהוצעה. הוטעם כי לא ניתן לאשר את אימה של המבקשת כמפקחת, וכי חרף ההתרשמות החיובית מאחותה של המבקשת, מדובר במפקחת יחידה וצעירה; וכי אין בחלופת המעצר המוצעת בבית סבתה של המבקשת כדי לאיין את מסוכנותה של המבקשת ולהפיג את החשש לשיבוש הליכי חקירה מצידה. על כן, הוחלט להאריך את מעצרה של המבקשת עד למחרת היום.

4. ביני לביני, פנו באי-כוחה של המבקשת באמצעות יועצת החוץ של הסנגוריה הציבורית אל משרד הרווחה והשירותים החברתיים בבקשה לסייע במציאת מסגרת למבקשת שאלה תוכל להשתחרר לחלופת מעצר. ממשרד הרווחה והשירותים החברתיים נמסר כי בכפוף לריאיון קבלה, יתכן וניתן יהיה לשלב את המבקשת במסגרת "הלב 24/7" בתל אביב, שמהווה מסגרת להלנת חירום עבור צעירות בגילאי 18-21 שהן קורבנות מעגל הזנות (להלן: המסגרת). עם זאת, הודגש כי מדובר במוסד פתוח וכי אין ביכולתו של הצוות במקום למנוע מהמבקשת לעוזבו.

5. ביום 27.6.2019 הגישה המשיבה בקשה נוספת להארכת מעצרה של המבקשת ב-5 ימים, לצורך המשך ביצוע פעולות חקירה. המבקשת ביקשה שתיבחן אפשרות שחרורה לחלופת מעצר במסגרת, וטענה כי ריאיון הקבלה הינו שלב פורמלי בלבד. בית משפט השלום קבע כי ללא החלטה סופית מצד המסגרת על קבלתה של המבקשת לשורותיו, לא ניתן להורות על שחרורה לחלופת מעצר שם; והאריך את מעצרה ב-3 ימים נוספים, שבמהלכם תובא לריאיון הקבלה במסגרת ושלאחריו יישקל שחרורה לחלופת מעצר שם.

ערר שהגישה המבקשת על החלטת בית משפט השלום נדחה בו ביום על ידי בית המשפט המחוזי, תוך קביעה כי החלטת בית משפט השלום תעמוד בעינה. בתוך כך, קבע בית המשפט המחוזי כי המסגרת אינה מתאימה משום שהיא מציעה רק טיפול ותמיכה ללא פיקוח ואכיפה, וכן לנוכח העובדה כי מצויות בהנערות מוחלשות שספק אם נכון להמליץ על הימצאות המבקשת במחיצתן לנוכח העבירות שבהן היא חשודה.

6. ביום 30.6.2019 נערך למבקשת ריאיון קבלה לשם קבלתה למסגרת. במכתב שכתבה מנהלת המסגרת לאחר הריאיון, הובעה עמדתה שלפיה המבקשת מתאימה לאוכלוסיית המסגרת וכן כיהיא מביעה מוטיבציה להשתלבות. הובהר כי המסגרת פועלת במתכונת של תכנית פתוחה המיועדת לצעירים בעלי רמת תפקוד בסיסית, וכי המטופלים במקום רשאים לצאת ממנו ולחזור כרצונם. כן הודגש כי כתנאי לשהותה של המבקשת במסגרת יש להגביל את שעות שהותה מחוצה לה עד לשעה 22:00 בלילה; וכי על המבקשת לעמוד בכללי ההתנהגות במסגרת.

7. במקביל, ביקשה המשיבה מבית משפט השלום להאריך את מעצרה של המבקשת ב-4 ימים נוספים לצורך ביצוע פעולות חקירה נוספות. בהחלטתו מיום 30.6.2019 קבע בית משפט השלום כי מכלול השיקולים מוביל למסקנה שיש לשחרר את המבקשת לחלופת מעצר במסגרת: מדובר בקטינה הנמצאת בהריון; עיון בתיק החקירה מלמד כי המבקשת בעצמה נוצלה תוך שהיא שרויה במצבי סיכון לא פשוטים; וכי עבירת הסרסור מתמצית באירוע אחד כלפי קטינה אחת שלגביו קיימים קשיים ראייתיים לא מבוטלים. עוד נקבע כי חלופת המעצר המוצעת אמנם מעוררת קשיים, אך כי מדובר בחלופה ראויה בנסיבות העניין. משכך, הורה בית המשפט על שחרור המבקשת לחלופת מעצר במסגרת עד לתאריך 14.7.2019, תוך שקבע תנאים ובהם שהותה של המבקשת במסגרת לאורך כל שעות היממה; הפקדת סך של 2000 ש"ח וכן שתי ערבויות צד ג' על סך 10,000 ש"ח; ניתוק המבקשת מאמצעים אלקטרוניים; וכן איסור יצירת קשר עם מי מהמעורבים בפרשה שבמסגרתה נעצרה. בקשת המבקשת לביטול התנאי בדבר הפקדת הכספים נדחתה בשל החשש לשיבוש הליכי חקירה ובשל מסוכנותה; וביצועה של ההחלטה עוכב עד לשעות הערב, לבקשת המשיבה.

8. המבקשת והמשיבה הגישו עררים לבית המשפט המחוזי על החלטת בית משפט השלום. המבקשת טענה כי התנאים שנקבעו לשחרורה לחלופת מעצר מכבידים וכי אין באפשרותה לקיימם, בעוד המשיבה טענה כי פעולות חקירה שהתבצעו לאחר הארכת המעצר מיום 27.6.2019 חיזקו את עוצמת החשד נגד המבקשת וכי חלופת המעצר שנקבעה אינה מתאימה. בית המשפט המחוזי החליט מיום 30.6.2019 קבע כי עיון בחומר החקירה שנאסף מלמד כי החשד ביחס למבקשת התחזק באופן המחייב המשך של פעולות חקירה נוספות. עוד נקבע כי אמנם יש הצדקה לשחרר את המבקשת לחלופת מעצר לנוכח גילה ומצבה הרפואי, אך כי אין בשחרורה לחלופת מעצר במסגרת כדי לאיין באופן סביר את המסוכנות הנשקפת ממנה ואת האפשרות העומדת לה לשיבוש הליכי החקירה. הוטעם כי הפיקוח במסגרת איננו הדוק, כפי שמתחייב מנסיבותיה של המבקשת; וכי השוהים במסגרת הם בני נוער צעירים שסבלו ניצול מסוג זה שבו חשודה המבקשת. סוף דבר, הוחלט על מעצרה של המבקשת עד ליום 2.7.2019. מכאן הבקשה למתן רשות לערור שלפני.

טענות המבקשת

9. המבקשת טוענת כי בקשתה מעלה שאלה החורגת מעניינה הפרטי. לטענתה, אין בנמצא חלופת מעצר מוסדית לקטינות, שכן המוסד היחיד שסיפק שירות זה סגר את שערי זה מכבר. עוד צוין בבקשה כי המבקשת הוכרה כקטינה נזקקת, שהיא נעדרת עבר פלילי וכי חלופת המעצר המוצעת נועדה לצעירים כמותה; ואילו המשך מעצרה של

המבקשת מאחורי סורג ובריוח יביא לפגיעה קיצונית בה.

דין והכרעה

10. לאחר שעיינתי בבקשת למתן רשות לערור על נספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות, אף ללא צורך להידרש לתגובת המשיבה או בקיום דין בבקשה לגופה. אינני סבורה כי נסיבות המקרה מצדיקות את התערבותו של בית משפט זה בעת הזאת, כפי שיבואר; והדברים אמורים ביתר שאת משעה שמדובר בבקשה ב"גלגול שלישי".

הלכה ידועה היא כי בבקשות מן הסוג של "גלגול שלישי" נוהגת אמת מידה מצמצמת כפי שהותוותה בר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982); וזו נוהגת גם כאשר עסקין בהליך פלילי (ראו: רע"פ 8963/04 יחיא נ' מדינת ישראל (3.3.2015)). רשות לערור תינתן אפוא רק במקרים חריגים שבהם מתעוררת שאלה משפטית בעלת חשיבות עקרונית החורגת מעניינם הצר של הצדדים להליך, או במקרים שבהם מתקיימות נסיבות פרטניות ייחודיות המצדיקות זאת, כגון פגיעה לא מידתית בזכויות הנאשם או אי מתן משקל ראוי לשלום הציבור ולבטחונו (ראו למשל: בש"פ 2306/19 אבו עואד נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (7.4.2019); בש"פ 6410/17 סקרה נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (30.8.2017); בש"פ 5851/17 אסמו נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (19.7.2017)).

11. לגופם של דברים, לא מצאתי כי הבקשה מגלה נימוק שבגיני יש להיעתר לה "בגלגול שלישי". המבקשת אינה מצביעה על שאלה משפטית בעלת חשיבות עקרונית המתעוררת בעניינה; ועל אף שנסיונותיה של המבקשת אינן פשוטות, אין בהן כדי להצדיק מתן רשות לערור בשלב זה. זאת בין היתר בשים לב לכך שתוקף מעצרה יפוג מחר, יום 2.7.2019. מעבר לכך, אין יסוד לומר כי החלטת בית המשפט המחוזי אינה סבירה או שהיא פוגעת באופן לא מידתי בזכויות המבקשת, ואפרט.

בית המשפט המחוזי קבע כי החשדות נגד המבקשת התחזקו באופן המחייב המשך פעולות החקירה בעניינה. עוד נקבע כי לנוכח העבירות שהמבקשת נחשדת בביצוען, על חלופת המעצר המוצעת ליתן מענה הולם למסוכנות הנשקפת ממנה וכן להגשים את מטרת המעצר הנוספת בעניינה, שהיא מניעה של שיבוש הליכי החקירה מצידה של המבקשת. חלופת המעצר המוצעת אין בה כדי לענות על הדרישות האמורות לעת הזאת; כמצוין לעיל, המסגרת מתנהלת בצורה פתוחה, וכפי שהובהר במכתב מאת מנהלת המסגרת מיום 30.6.2019 השוהים בה יכולים לצאת ממנה כמוות נפשם. יוסף לכך שמדובר במוסד טיפולי שבו מצויות צעירות שנפלו קורבן לסרסרות לזנות, עבירה שהמבקשת חשודה בביצועה. אמנם יש להצר על כך שאין בנמצא מסגרת ייעודית לחלופת מעצר לקטניות, ואולם עובדה זו אינה עומדת בבדידותה.

12. לפני סיום יצוין כי לא נעלמו מעיני נסיבות חייה המורכבות של המבקשת, ולקושי של הימצאותה בתנאי מעצר במצבה בהיותה קטינה ובהריון. אך בשים לב לפרק הזמן הקצר שבו צפויה להימצא המבקשת במעצרנכון לעכשיו, ומשאין במסגרת שהוצעה כדי ליתן מענה סביר למסוכנותה ולאפשרותה לשבש את הליכי החקירה, לא מצאתי כי יש להתערב בהחלטת בית המשפט המחוזי בנקודת הזמן הנוכחית. עם זאת, ייתכן כי עם הימשכות המעצר בעניינה של המבקשת, ככל שכך יהיה, יעלה הצורך לשוב ולתת את הדעת לשחרורה לחלופת מעצר; ובעניין זה אפנה אל הוראת סעיף 10א לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971:

עמוד 4

לא יוחלט על מעצרו של קטין אם ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך שפגיעתה בחירותו פחותה, והמעצר יהיה לפרק הזמן הקצר ביותר הנדרש לשם השגת המטרה כאמור; בקבלת החלטה על מעצרו של קטין, יובאו בחשבון גילו והשפעת המעצר על שלומו הגופני והנפשי ועל התפתחותו.

13. סוף דבר, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ח בסיון התשע"ט (1.7.2019).

ש ו פ ט ת
